

NOD Haaglanden: informatie voor werkplekbegeleiders

Versie 23 januari 2020

NOD Haaglanden

Binnen NOD Haaglanden werken zeven scholen van vier besturen en vier lerarenopleidingen (Hogeschool Rotterdam, Hogeschool Utrecht, Universiteit Leiden en TU Delft) nauw samen om studenten op te leiden in de diverse, grootstedelijke context. Binnen NOD Haaglanden worden studenten voor een belangrijk deel op de werkplek opgeleid tot docent in het voortgezet onderwijs. Dat doen we om studenten zo goed mogelijk voor te bereiden op een baan in het (Haagse) onderwijs.

Lesgeven leer je in de Haagse praktijk

Onze scholen en lerarenopleidingen werken nauw samen om studenten in een diverse, kleurrijke leeromgeving op te leiden tot startbekwaam docent. De NOD-scholen bieden samen een breed palet aan leerervaringen in de grootstedelijke context, van lwoo en vmbo tot vwo en gymnasium, van Montessori onderwijs tot traditioneel onderwijs, van onderwijs gericht op excellentie tot onderwijs voor leerlingen die extra zorg nodig hebben.

Doorplaatsing

Hbo studenten blijven tijdens hun hele opleiding binnen NOD Haaglanden. Zij worden ieder jaar doorgeplaatst naar een andere school om kennis te maken met verschillende typen scholen en leerlingen. Wo studenten kunnen na een half jaar worden doorgeplaatst of kennis maken met een andere school via een werkbezoek.

Lesvoorbereiding en lesobservaties

Diversiteit staat centraal binnen NOD Haaglanden. We willen studenten bewust maken van de verschillende onderwijscontexten en wat dat betekent voor de lessen. Daarom is het belangrijk om bij zowel de lesvoorbereiding als bij lesobservaties altijd de volgende vraag te beantwoorden:

NOD-vraag lesvoorbereiding en lesobservaties:

Welke specifieke elementen uit de onderwijscontext van de stageschool zie je terug in de les?
Waaruit blijkt dat?

Tip: attendeer de student op de kijkwijzer van de school

Het opleidingsprogramma van NOD Haaglanden

We bieden een opleidingsprogramma aan, waarin studenten leren hoe het lesgeven in de praktijk werkt. Er zijn gezamenlijke startbijeenkomsten, afsluitende bijeenkomsten, verschillende praktijkmodules en er is intervisie op verschillende schoollocaties in de stad. Binnen NOD leren studenten hoe de theorie, die zij op het instituut hebben geleerd, in de schoolpraktijk werkt. Het volledige programma is terug te vinden in het [programmaboekje](#) van NOD Haaglanden. Hierin is terug te vinden welke onderdelen voor welke studenten relevant zijn. Voor hbo studenten is deelname verplicht; wo studenten maken een keuze uit het programma op basis van hun leervragen.

Wat wordt verwacht van de werkplekbegeleider?

Studenten worden binnen NOD Haaglanden begeleid en opgeleid door de werkplekbegeleider, schoolopleider en instituutopleider. De werkplekbegeleider is verantwoordelijk voor de eerstelijnsbegeleiding en opleiding van een student bij het werkpleklernen in de dagelijkse praktijk. De

werkplekbegeleider informeert de schoolopleider van zijn/haar school over de voortgang van de student. De schoolopleider stemt regelmatig af met de instituutsopleider. Meer weten over de taken als werkplekbegeleider? Klik [hier](#).

Start- en afsluitende bijeenkomsten

We starten en eindigen de stage samen met de studenten, de werkplekbegeleiders en de school- en instituutsopleiders. Er zijn twee startbijeenkomsten: in september en in februari. De afsluitende bijeenkomst is in juli. Kom samen met je student naar deze bijeenkomsten! De data vind je in het [programmaboekje](#).

Facilitering begeleiding studenten

Als wpb-er krijg je uren voor de begeleiding van studenten. Over het aantal uren zijn afspraken gemaakt binnen NOD Haaglanden, o.a.:

- Hogeschool Rotterdam en Utrecht: voltijd HBO-student niveau/leerjaar 1: 18 uur facilitering
- Hogeschool Rotterdam en Utrecht: voltijd HBO-student niveau/leerjaar 2: 36 uur facilitering
- Hogeschool Rotterdam en Utrecht: voltijd HBO-student niveau/leerjaar 3: 36 uur facilitering
- Hogeschool Rotterdam en Utrecht: voltijd HBO-student niveau/leerjaar 4: 36 uur facilitering
- ICLON en TU Delft: educatieve minor (half jaar): 18 uur facilitering
- ICLON en TU Delft: master WO: 36 uur facilitering

Meer weten?

Voor een volledig overzicht van de faciliteringsafspraken, klik [hier](#).

Voor een overzicht van de stagedagen, klik [hier](#).

Training

Professionalisering is van groot belang voor de kwaliteit van opleiding en begeleiding. Daarom investeert NOD Haaglanden in professionalisering van alle betrokkenen. Alle werkplekbegeleiders binnen NOD Haaglanden volgen een wpb-training of gaan deze volgen. In deze training word je geprofessionaliseerd in de coaching en begeleiding van studenten. Aan het eind van de training krijg je een certificaat. *NB: Als je al een wpb-training of een vergelijkbare training of cursus hebt gevolgd, is het uiteraard niet nodig om de wpb-training te volgen. Stem hierover af met je schoolcoördinator en/of directeur.*

Tijdsinvestering voor de wpb-training

Het volgen van de wpb-training kost ca. 25 uur. Dit is gebaseerd op in totaal 5 trainingsbijeenkomsten van 3 uur en 2 uur voorbereiding/uitwerking per bijeenkomst.

De NOD-trainingen worden in-company gegeven door de Hogeschool Rotterdam of de Hogeschool Utrecht (2^e graads) en ICLON (1^e graads). Beide trainingen zijn inhoudelijk op elkaar afgestemd en vragen dezelfde totale tijdsinvestering (25 uur).

Meer informatie:

- [Studentenhandleiding HR](#)
- [Stagehandleiding HU](#) en [materiaal voor werkplekbegeleiders](#)
- [Stagehandleiding ICLON](#)
- [Stagehandleiding TU Delft/SEC](#)

Hoeveel uren moeten studenten lesgeven tijdens het praktijkdeel?

Voor ICLON studenten:

- Zie <https://www.universiteitleiden.nl/iclon/lo/informatie-over-de-opleiding/praktijkdeel-van-de-lerarenopleiding#omvang-praktijk>

Voor TU Delft/SEC studenten:

- Oriënterende stage: zie <http://stagehandleiding.net/oriënterende-stage/>
- Minor/module en master Schoolpracticum A: zie <http://stagehandleiding.net/urentabel-spa/>
- Schoolpracticum B: zie <http://stagehandleiding.net/urentabel-spb/>

Voor HR studenten:

- Jaar 1 (half jaar 2 dagen stage): Na gewenning en observeren van meerdere collega's en de wpb-ers: delen van lessen geven en 10-12 hele lessen.
- Jaar 2 (heel jaar 2 dagen stage): Tot de herfstvakantie observeren, gewenning eerste delen van lessen en daarna 2 - 4; tweede deel van het jaar 4 – 6 lessen (van 50 min).
- Jaar 3 (heel jaar 2 dagen stage) Circa 4-6 lessen per week Bij aanstelling niet meer dan 0,3 fte én een beschikbare wpb-er (begeleiding in de klas). Deze studenten moeten een hele les van 80 min kunnen verzorgen.
- Jaar 4 (heel jaar 2 tot soms 3 dagen bij grote vakken) 6 – 8 lessen. Aanstelling niet meer dan 0,4 fte (wpb-er op afstand beschikbaar). Studenten geven in dit jaar vooral zelfstandig les.

Voor HU studenten:

Voltijd studenten	Aantal stagedagen	Aantal lessen
Jaar 1		
1A	minimaal 10 dagen	geen verplichte lessen of lesonderdelen
1B	minimaal 20 dagen	minimaal 5 lesonderdelen
Jaar 2		
2A	20 dagen	10 lessen
2B	20 dagen	10 lessen
Jaar 3		
3A	minimaal 40 dagen	40 lessen
3B	minimaal 40 dagen	40 lessen
Jaar 4		
4A	Blok: 4 dagen per week Lint: 2,5 dag per week	Blok: 10-12 lessen per week (minimaal 8 klokuren) Lint: 6-8 lessen per week (minimaal 8 klokuren)
4B		
Deeltijd studenten		
Jaar 1		
1A	Geen verplichte stage	
1B	Minimaal 10 dagen stage	Minimaal 5 lesonderdelen
Jaar 2		
2A	10 dagen	10 lessen
2B	10 dagen	10 lessen
Jaar 3		
3A	20 dagen	20 lessen
3B	20 dagen	20 lessen
Jaar 4		
4A	20 dagen	40 lessen
4B	20 dagen	40 lessen

De werkplekbegeleider binnen NOD Haaglanden

De werkplekbegeleider is verantwoordelijk voor de begeleiding van een student bij het werkplekleren in de dagelijkse praktijk. Het betreft activiteiten die betrekking hebben op de eerstelijns ondersteuning van de student op de werkplek. De werkplekbegeleider houdt de schoolopleider op de hoogte van de voortgang van de student.

Kerntaak

De werkplekbegeleider vervult de volgende kerntaak binnen NOD Haaglanden (gebaseerd op de adviesnotitie Adviescommissie ADEF, 2013):

- het begeleiden van studenten bij het werkplekleren in de dagelijkse praktijk.

Taken van de werkplekbegeleider

1. De student wegwijs maken in de school ('gastheerschap').
2. Zorgen voor voldoende overlegmomenten met de student, in overleg met de student en in gedeelde verantwoordelijkheid en passend bij de fase van de opleiding.
3. Het voeren van begeleidingsgesprekken met de student met aandacht voor:
 - vakdidactiek (bijv. samen lessen voorbereiden);
 - de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van de leerwerkactiviteiten;
 - coaching op het 'leren leren' van de student (regie student op eigen leerproces) en werken vanuit succes voor de student;
 - de verbinding tussen theorie en praktijk en het geleerde op het instituut en de school;
 - beschermen van de student / nee durven zeggen;
 - beroepsbeeld en -ontwikkeling (wat voor docent wil de student worden, past het docentschap bij de student?).
4. Inzetten van verschillende begeleidingsstijlen (meer of minder coachend of directief) in overleg met de student, passend bij de eigenschappen en opleidingsfase van de student.
5. Zich via de student verdiepen in de stageleerlijn, opdrachten/leerwerk taken, leerdoelen en de stage-eisen van de student; de student is hiervoor verantwoordelijk.
6. Fungeren als vraagbaak voor de student, bijvoorbeeld op gebied van (vak)didactiek, vakinhoud, pedagogiek, klassenmanagement en organisatie van de les, zowel praktisch als theoretisch.
7. Fungeren als klankbord, ruimte geven en interesse tonen in het onderzoek van student.
8. Observeren van lessen van de student en het invullen van lesobservaties.
9. Constructief feedback geven aan de student, gevraagd en ongevraagd, onder andere op het persoonlijk ontwikkelplan / leerwerkplan van de student.
10. Voortgang in het leerproces van de student volgen, passend bij de ontwikkelfase van de student (mate van zelfstandigheid, verwachtingen t.a.v. kenniscomponent), signaleren van eventuele stagnatie of andere belemmeringen in het leerproces.
11. Informeren van de schoolopleider/schoolcoördinator en, waar nodig en in overleg, de instituutsopleider over de voortgang van de student, bijvoorbeeld als input voor de beoordeling van de student, zowel gevraagd (op verzoek schoolopleider/schoolcoördinator, bijv. invullen voortgangsformulier) als ongevraagd (bijv. bij eventuele stagnatie of andere belemmeringen in het leerproces van de student).
12. Organiseren van geschikte leerervaringen / ontwikkelmogelijkheden voor de student in de klas en organiseren van feedback van collega's.
13. Het eventueel deelnemen aan beoordelingsgesprekken met de student op de leerwerkplek.
14. Samenwerken met de schoolopleider(s) en andere werkplekbegeleiders.
15. Reflecteren en professionaliseren in de rol van werkplekbegeleider.

Facilitering werkplekbegeleider per student per schooljaar per categorie student

	Uren wpb per student per schooljaar
Categorie 1 (36/24)	
Voltijd hbo leerjaar 2+3	36
Master wo-DIO-1jarig	36
Master wo-DIO-2jarig	36
kopopleiding hbo	36
Categorie 2 (36/14)	
Voltijd hbo leerjaar 1 (half jaar)	18
Voltijd hbo leerjaar 4 Lio	36
Educatieve minor WO (half jaar)	18
Categorie 3 (maatwerk)	
Zij-instromers	36
Hogere of andere bevoegdhd.	36

Stagedagen per instituut

Instituut	Maandag	Dinsdag	Woensdag	Donderdag	Vrijdag
Hogeschool Rotterdam <i>Een onderwijsperiode kent 7 a 8 lesweken en 2 toetsweken. In deze toetsweken zijn studenten vrijgesteld van stage.</i>	Voltijd leerjaar 1 (onderwijsperiode 3-4)	Voltijd leerjaar 1 (onderwijsperiode 3-4)			
	Voltijd leerjaar 2 (onderwijsperiode 1-4)		Voltijd leerjaar 2 (onderwijsperiode 1-4)		
		Voltijd leerjaar 3 (onderwijsperiode 1-4)	Voltijd leerjaar 3 (onderwijsperiode 1-4)		
			Voltijd leerjaar 4 (onderwijsperiode 1-4)	Voltijd leerjaar 4 (onderwijsperiode 1-4)	
Hogeschool Utrecht <i>De stagedagen wisselen per leerjaar en per vak, klik hier voor een overzicht</i>	<i>Wisselt per jaar en vak</i>	<i>Wisselt per jaar en vak</i>	Voltijd leerjaar 1 t/m 4	<i>Wisselt per jaar en vak</i>	<i>Wisselt per jaar en vak</i>
ICLON		ICLON	ICLON	ICLON	ICLON
TU Delft	TU Delft		TU Delft	TU Delft	TU Delft